

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

A6-0505/2008

15.12.2008

SPRAWOZDANIE

w sprawie wspólnej polityki rolnej i światowego bezpieczeństwa
żywnościowego
(2008/2153(INI))

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Sprawozdawca: Mairead McGuinness

Sprawozdawca komisji opiniodawczej(*):
Manolis Mavrommatis, Komisja Rozwoju

(*) Komisja zaangażowana – art. 47 Regulaminu

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	18
OPINIA KOMISJI ROZWOJU	22
OPINIA KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH	26
OPINIA KOMISJI HANDLU MIĘDZYNARODOWEGO	29
OPINIA KOMISJI PRZEMYSŁU, BADAŃ NAUKOWYCH I ENERGII	32
ZAŁĄCZNIK	35
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	37

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wspólnej polityki rolnej i światowego bezpieczeństwa żywnościowego
(2008/2153(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 33 traktatu WE;
- uwzględniając rezolucję z dnia 25 października 2007 r. w sprawie podwyżki cen paszy i żywności¹, a także rezolucję z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie podwyżek cen żywności w UE i w krajach rozwijających się²,
- uwzględniając rezolucję z dnia 29 listopada 2007 r. w sprawie komunikatu „Wspieranie rozwoju rolnictwa w Afryce” – wniosek w sprawie rozwoju rolnictwa i bezpieczeństwa żywnościowego w Afryce³,
- uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego instrument umożliwiający szybkie reagowanie na gwałtowny wzrost cen żywności w krajach rozwijających się (COM(2008)0450),
- uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów zatytułowany „Reakcja na kwestię wzrostu cen żywności. Wskazówki dotyczące działania na szczeblu UE” (COM(2008)0321),
- uwzględniając konkluzje światowego szczytu żywnościowego z 1996 r. oraz cel polegający na zmniejszeniu o połowę liczby osób cierpiących z powodu głodu do 2015 r.,
- uwzględniając raport „Agricultural Outlook 2008–2017” wydany przez Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) oraz Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD),
- uwzględniając zalecenia międzynarodowej oceny wpływu nauk i technologii rolniczych na rozwój (IAASTD),
- uwzględniając wyniki oceny funkcjonowania wspólnej polityki rolnej,
- uwzględniając toczące się forum WTO negocjacje na w sprawie dauhańskiej rundy rozwoju,
- uwzględniając deklarację paryską w sprawie skuteczności pomocy,
- uwzględniając art. 45 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz opinie Komisji Rozwoju, Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Handlu Międzynarodowego, jak

---

¹ Dz.U. C 263E z 16.10.2008, s. 621.

² Teksty przyjęte, P6_TA (2008)0229.

³ Teksty przyjęte, P6_TA (2007)0577.

również Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (A6-0505/2008),

- A. mając na uwadze, że po raz pierwszy od lat 70. świat stanął w obliczu dotkliwego kryzysu żywnościowego spowodowanego zarówno czynnikami strukturalnymi, długofalowymi, jak też innymi przyczynami, przy trzykrotnym wzroście cen kukurydzy od roku 2006 i wzroście światowych cen pszenicy o ponad 180% w okresie dwóch lat oraz ogólnym wzroście światowych cen żywności o około 83%,
- B. mając na uwadze, że w krótkim czasie, tzn. od września 2006 r. do lutego 2008 r., nastąpił nieprzewidziany, gwałtowny wzrost cen oraz że światowe ceny innych artykułów żywnościowych podwoiły się w ciągu ostatnich 2 lat i – jak pokazuje rynek kontraktów futures – pomimo rejestrowanych obecnie spadków cen różnych zbóż najprawdopodobniej pozostaną na wysokim poziomie,
- C. mając na uwadze, że wzrost cen pasz dla zwierząt powoduje wzrost kosztów produkcji, co wiąże się z ryzykiem obniżenia produkcji hodowlanej, w przypadku której odnotowuje się i powinno się odnotowywać wzrost popytu, zwłaszcza w gospodarkach wschodzących,
- D. mając na uwadze, że zgodnie z prognozami FAO i OECD, choć ceny artykułów spożywczych mogą obniżyć się w stosunku do wysokiego poziomu z ubiegłego roku, to nie przewiduje się, że spadną one poniżej poziomu z 2006 r.; mając jednak na uwadze, że gwałtowne wahania cen artykułów spożywczych mogą stać się wyraźniejszą i stałą cechą światowego rynku oraz że wyższe ceny żywności nie przekładają się automatycznie na wyższe dochody gospodarstw rolnych, przed wszystkim ze względu na szybki wzrost kosztów produkcji rolnej,
- E. mając na uwadze, że światowe zapasy żywności zmniejszyły się do dramatycznie niskiego poziomu, z zapasów wystarczających na rok, jakie gromadzono po II wojnie światowej do zapasów wystarczających na 57 dni w 2007 r. i tylko 40 dni w 2008 r.,
- F. mając na uwadze, że te i inne czynniki mają bezpośrednie, poważne konsekwencje dla ogromnej liczby osób oraz że na całym świecie kryzys na rynku cen żywności doprowadził kolejne miliony ludzi do ubóstwa i głodu; mając na uwadze, że omawiana sytuacja wywołała zamieszki i rozruchy na całym świecie prowadząc do dalszej destabilizacji wielu krajów i regionów; mając na uwadze, że nawet w Unii Europejskiej zapasy zostały zmniejszone do tego stopnia, że w ramach programu pomocy żywnościowej zabrakło żywności do przekazania,
- G. mając na uwadze, że, zgodnie z obecnymi szacunkami organizacji walczących z głodem na świecie, w krajach rozwijających się jedna osoba na pięć jest niedożywiona i cierpi z powodu ciągłego uczucia głodu, a każdego dnia na świecie ponad 30 tys. dzieci umiera z powodu głodu i ubóstwa,
- H. mając na uwadze, że rolnictwo dostarcza zatrudnienia i utrzymania dla ponad 70% siły roboczej w krajach rozwijających się, a w wielu krajach afrykańskich dla ponad 80% siły roboczej, i że polityka rozwoju rolnictwa ma zatem zasadnicze znaczenie dla skutecznej walki z ubóstwem i głodem,
- I. mając na uwadze, że w krajach rozwijających się kobiety wytwarzają między 60 a 80%

żywności oraz są odpowiedzialne za połowę ogólnoświatowej produkcji żywności, a także z uwagi na niezmiernie ważną rolę kobiet w utrzymaniu rodziny i fakt, że dostęp kobiet do ziemi i środków produkcji jest zdecydowanie trudniejszy niż w przypadku mężczyzn oraz że w związku z tym kobiety muszą być odpowiednio promowane i wspierane,

- J. mając na uwadze, że obecny kryzys najsilniej odbija się na gospodarstwach domowych o najniższych dochodach, zarówno w Unii Europejskiej, jak i w krajach rozwijających się, gdzie odsetek dochodów gospodarstwa przeznaczanych na żywność wynosi 60–80% jego łącznych dochodów, przy czym w UE średnia ta nie przekracza 20%,
- K. mając na uwadze, że Parlament i Rada wielokrotnie nawoływały do zdecydowanej reakcji na ogólnoświatowe problemy, obejmującej między innymi niezbędne finansowanie środków produkcji rolnej oraz pomoc w skorzystaniu z rynkowych instrumentów zarządzania,
- L. mając na uwadze, że Unia Europejska jest nadal głównym producentem żywności, dostarczając 17% światowej produkcji pszenicy, 25% światowych dostaw mleka, 20% światowej produkcji wieprzowiny i 30% światowej produkcji wołowiny, ale także jest znaczącym importerem produktów rolnych, a stopień zaopatrzenia jest znacznie niższy od progu samowystarczalności w przypadku wielu podstawowych produktów rolnych,
- M. mając na uwadze, że Unia Europejska pełni rolę lidera w ustanawianiu norm w produkcji żywności na najwyższym poziomie, skupiając uwagę na systemie śledzenia „od pola do stołu” oraz gwarantując bezpieczeństwo żywności wyprodukowanej w UE,
- N. mając na uwadze, że Unia Europejska jest również liderem w zakresie inicjatyw z zakresu ochrony środowiska naturalnego, które służą ochronie zasobów naturalnych, lecz równocześnie nakładają na unijnych rolników dodatkowe koszty,
- O. mając na uwadze, że Unia Europejska jest jednym z największych światowych darczyńców na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej, jednak w skali międzynarodowej od lat 80. pomoc dla rolnictwa wciąż się zmniejsza, a w szczególności pomoc niesiona przez Unię Europejską,
- P. mając na uwadze, że Unia Europejska tradycyjnie finansuje około 10% światowej współpracy na rzecz rozwoju oprócz udziału państw członkowskich, czego potwierdzeniem jest obecny wkład za pośrednictwem instrumentów WE (około 1,8 mld euro, z czego 1 mld euro za pośrednictwem nowego instrumentu szybkiego reagowania na gwałtownie rosnące ceny żywności w krajach rozwijających się, zaś pozostała część poprzez dotychczasowe instrumenty pomocy na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej),
- Q. mając na uwadze, że w związku z presją na wykorzystanie zasobów naturalnych, do 2050 r. spodziewany jest dwukrotny wzrost światowego popytu na żywność, zaś światowa produkcja żywności będzie musiała wzrosnąć,
- R. Ma. mając na uwadze, że według FAO wystarczyłoby inwestować 30 mld euro rocznie

w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego populacji świata, która w 2050 r. wyniesie 9 mld,

- S. mając na uwadze, że aktualne umowy międzynarodowe i regionalne okazały się być niewystarczające, by uregulować zaopatrzenie rynku i handel; mając na uwadze, że ostatni wzrost cen żywności powinien być sygnałem alarmowym dla rządów całego świata, że nie należy nadmiernie eksploatować produkcji rolnej,
1. potwierdza, że światowe bezpieczeństwo żywnościowe jest kwestią o najwyższym znaczeniu dla Unii Europejskiej, i wzywa do podjęcia natychmiastowych i ustawicznych działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego obywatelom UE oraz w skali całego świata; uważa za istotne, by podnieść wartość wszystkich typów rolnictwa i zwyczajów żywnościowych świata; podkreśla, że konsumenci powinni mieć dostęp do żywności po umiarkowanych cenach, a równocześnie powinno się zapewnić rolnikom godziwe warunki życia;
  2. podkreśla znaczenie wspólnej polityki rolnej (WPR) jako sposobu na zabezpieczenie produkcji żywności w Unii Europejskiej; jest zdania, że WPR od jej ustanowienia w 1962 r. zapewnia obywatelom europejskim podaż bezpiecznej żywności, a także chroni i wspiera środowisko wiejskie oraz ustanawia unijne normy produkcji żywności, które są najwyższe na świecie; podkreśla, że w przyszłości rolnictwo wspólnotowe powinno nadal wypełniać tę rolę;
  3. zwraca jednak uwagę, że w ciągu ostatnich 25 lat liczne reformy WPR doprowadziły do zmniejszenia produkcji rolnej w Unii Europejskiej oraz do przeniesienia nacisku z ilości na jakość produkcji odpowiadającą wymogom rynku; uważa, że zmiana kierunku polityki doprowadziła do straty wielu możliwości rynkowych dla producentów z Unii Europejskiej i do rosnącego uzależnienia od żywności przywożonej spoza UE, wytwarzanej zgodnie z zupełnie innymi normami produkcji, co stworzyło nierówne warunki konkurencji dla produktów rolnych UE;

Obecna sytuacja i jej przyczyny

4. podkreśla, że przed ostatnią podwyżką cen żywności ponad 860 mln ludzi na całym świecie doświadczało chronicznego głodu; zwraca uwagę, że zgodnie z prognozami Banku Światowego wzrost cen żywności może doprowadzić kolejne 100 mln ludzi do jeszcze większego ubóstwa;
5. zwraca uwagę na pogląd Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), zgodnie z którym kraje będące importerami żywności netto zostały najciężej dotknięte przez rosnące ceny żywności oraz że wiele z tych krajów to najsłabiej rozwinięte kraje świata; przypomina, że ubóstwo i uzależnienie od przywozu żywności to główne przyczyny braku bezpieczeństwa żywnościowego; ma na uwadze fakt, że tylko niewielki odsetek światowej produkcji żywności jest sprzedawany na rynkach międzynarodowych, przy czym coraz częściej żywność ta pochodzi z niewielkiej liczby krajów eksportujących;
6. zwraca uwagę, że zbiory podstawowych zbóż w latach 2007 i 2008 były wysokie; zwraca uwagę, że najpilniejszy problem w 2007 r., jakim był brak bezpieczeństwa

żywnościowego, był spowodowany obniżeniem popytu i wzrostem cen podstawowych artykułów spożywczych; wyraża głębokie zaniepokojenie niskim poziomem światowych zapasów żywności, które w chwili obecnej obejmują ilość ziarna wystarczającą dla populacji całego świata na okres krótszy niż 40 dni;

7. podkreśla, że działania na rzecz zaspokojenia podstawowych potrzeb społeczeństw, w szczególności w odniesieniu do żywności i wody, może często stanowić źródło konfliktów; zauważa, że wzrost światowej populacji, oceniany na dodatkowe 3 miliardy osób w roku 2050, zaostrzy te napięcia we wszystkich regionach świata; domaga się w związku z tym uwzględnienia tej kwestii geostrategicznej przy opracowywaniu przyszłej polityki rolnej;
8. z zaniepokojeniem odnotowuje rosnące ceny środków produkcji rolnej (wzrost cen nawozów, materiału siewnego itp.), które przełożyły się na wzrost kosztów, za które nie wszyscy rolnicy (zwłaszcza w sektorze hodowlanym) otrzymali równe rekompensaty i które uniemożliwiły ewentualny wzrost dochodów rolników wynikający z wyższych cen podstawowych artykułów spożywczych i żywności, likwidując tym samym bodźce do zwiększania produkcji; wyraża zaniepokojenie możliwością bardziej ograniczonego stosowania środków produkcji rolnej w związku ze wzrostem ich cen, a tym samym zmniejszenia produkcji, co zaostrzy kryzys żywnościowy w Europie i na świecie;
9. zauważa, że na rynkach towarowych odnotowano w bieżącym sezonie gwałtowny spadek cen, co wywołało zaniepokojenie producentów i spadek zaufania wśród rolników;
10. podkreśla wagę całościowej analizy rosnących cen żywności z uwzględnieniem rosnących cen energii, gwałtowniejszych zjawisk pogodowych oraz większego popytu na energię w związku ze wzrostem liczby ludności na świecie oraz wzywa Komisję do głębszego zbadania możliwego związku między wysokimi cenami żywności i rosnącymi cenami energii, szczególnie paliwa; podkreśla w związku z tym, że należy podjąć działania mające na celu zmniejszenie uzależnienia rolnictwa od kopalnych źródeł energii poprzez racjonalizację zużycia energii i rozwój energooszczędnych sposobów uprawy;
11. wzywa do przyjęcia instrumentów politycznych zapobiegających tak drastycznym i szkodliwym wahaniom cen oraz uwzględniających potrzebę zapewnienia godziwych warunków życia producentom; uważa, że system jednolitych płatności na gospodarstwo zapewnia rolnikom możliwość wprowadzania zmian w produkcji zależnie od zapotrzebowania na rynku, lecz może okazać się niewystarczający w walce z gwałtownymi wahaniami cen;
12. zwraca uwagę na wpływ długofalowych czynników strukturalnych na niedawny wzrost cen podstawowych artykułów rolnych, w tym stale rosnącego światowego popytu oraz ciągłego spadku inwestycji w produkcję rolną; zwraca uwagę, że spośród wspomnianych czynników wzrost cen energii, a zwłaszcza cen paliw, wywarł znaczący wpływ na światową produkcję rolną (poprzez zwiększenie kosztów produkcji rolnej i dystrybucji żywności) oraz na powstanie kryzysu żywnościowego w krajach ubogich (ze względu na koszty transportu żywności wewnątrz państw);
13. zwraca uwagę, że w 2007 r. 2% unijnej produkcji zbożowej zostało przeznaczone na

biopaliwa w porównaniu z 25% produkcji kukurydzy w Stanach Zjednoczonych, które w tym samym roku przeznaczono na produkcję etanolu; wzywa do dokonania światowej oceny powyższej tendencji oraz jej wpływu na ceny żywności oraz do skoordynowania polityki na szczeblu światowym, tak aby dostawy żywności nie były ograniczane przez dążenie do produkcji energii ze źródeł odnawialnych; żąda też, by porozumienia międzynarodowe i regionalne zawierały zobowiązania, na mocy których subwencje przyznawane producentom biopaliw nie mogłyby zagrozić bezpieczeństwu żywnościowemu na świecie oraz były wypłacane w poszanowaniu przepisów, tak aby nie powodować zakłóceń konkurencji między partnerami handlowymi; wzywa jednak Unię Europejską do zdecydowanego zaangażowania się w promowanie biopaliw drugiej generacji;

14. podkreśla konieczność osiągnięcia równowagi między produkcją biopaliw i bioenergii z jednej strony a zaopatrzeniem w konieczne produkty żywnościowe w skali światowej z drugiej strony. Wzrost produkcji biopaliw i bioenergii może mieć korzystny wpływ w sektorze rolno-spożywczym, który w chwili obecnej cierpi z powodu podwyżki cen surowców koniecznych w sektorze przetwórczym, takich jak nawozy, ropa naftowa itp. Rozwijanie odnawialnych źródeł energii stanowi zatem możliwą alternatywę gospodarczą i społeczną dla rozwoju wsi, a jednocześnie działanie zapewniające trwałą ochronę środowiska, tym bardziej, jeśli uwzględnia się cele Unii Europejskiej dotyczące odnawialnych źródeł energii do roku 2020. Jednocześnie należy jednak przedsięwziąć środki mające zapobiec ewentualnemu negatywnemu wpływowi wzrostu produkcji upraw energetycznych na różnorodność biologiczną, ceny żywności i sposoby wykorzystania gruntów;
15. zauważa, że Unia Europejska wniosła istotny wkład w zwiększenie dostaw artykułów rolnych dzięki rezygnacji z planu odłogowania;
16. zwraca uwagę na szybko zmieniające się nawyki żywieniowe konsumentów, zwłaszcza w krajach wschodzących, w których obserwowany jest wzrost spożycia mięsa i białka wymagający większej ilości ziarna; odnotowuje również z zadowoleniem wzrost realnego dochodu w takich krajach jak Chiny i Indie, który będzie czynnikiem stymulującym popyt na produkty rolne i produkty przetwórstwa żywności;
17. uważa, że rosnąca koncentracja w sektorze detalicznego handlu żywnością powinna być monitorowana, tak aby nie doprowadzić do powstania monopolu, ponieważ działalność wielkich detalistów nie zawsze jest zgodna z interesem producentów, przetwórców czy konsumentów;
18. zwraca się o przyjęcie alternatywnych rozwiązań w celu przywrócenia równowagi z korzyścią dla małych producentów, którzy nie są w stanie negocjować z wielkimi detalistami. Na poziomie EU istnieją ramy prawne zakazujące monopolu, co uniemożliwia wielkim producentom nadużywanie ich dominującej pozycji na rynku UE — nie istnieją jeszcze jednak odrębne przepisy umożliwiające walkę z praktykami monopolistycznymi stosowanymi przez część dużych sklepów, takich jak supermarkety i hipermarkety;

Działania Unii Europejskiej

19. uważa, że WPR powinna być w dalszym ciągu podstawą unijnej polityki w dziedzinie bezpieczeństwa żywnościowego tak obecnie, jak i po 2013 r. jest zdania, że dobrze funkcjonujące ekosystemy, żyzne gleby, stabilne zasoby wodne i zróżnicowana gospodarka rolna są niezbędne dla długotrwałego bezpieczeństwa żywnościowego; uważa także, że zasadnicze znaczenie ma, by WPR wraz z innymi strategiami politycznymi Wspólnoty przyczyniała się w większym stopniu do światowej równowagi żywnościowej;
20. zdecydowanie uważa jednak, że WPR powinna zostać dostosowana w celu uwzględnienia problemów w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego; wyraża ubolewanie z powodu braku odpowiedniej reakcji Komisji na ten problem we wniosku dotyczącym oceny funkcjonowania WPR przedłożonym w maju 2008 r.; sprzeciwia się likwidacji środków zarządzania rynkiem oraz obniżek płatności w ramach pomocy dla rolników;
21. w kontekście przeglądu budżetu UE na lata 2008–2009 wzywa do stabilnego i stałego poziomu wydatków UE i państw członkowskich na WPR, gwarantujących rolnikom godziwy dochód; przypomina, że potrzebują oni stabilnej polityki w zakresie ochrony środowiska naturalnego, aby móc planować przyszłe działania; podkreśla, że tego rodzaju polityka powinna przede wszystkim opierać się na ustanowieniu systemu zabezpieczającego zyski przed zagrożeniami związanymi z kryzysami spowodowanymi nagłymi katastrofami naturalnymi lub zakłóceniami na rynku i niespotykane długotrwałym spadkiem cen na wyjątkową skalę; podkreśla w tym względzie, że rolnictwo wnosi istotną wartość dodaną do gospodarek poszczególnych krajów i Unii;
22. podkreśla, że rynek jako taki nie zapewni producentom bezpieczeństwa dochodu, który jest im potrzebny, aby nadal prowadzić gospodarstwo, ze względu na wysoki koszt dostosowania do unijnych norm produkcji żywności, jej bezpieczeństwa, ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt; z zadowoleniem przyjmuje jednak większe uwzględnienie w WPR warunków rynku; z drugiej strony wyraża ubolewanie z powodu niepełnej realizacji celów reformy z 2003 r. związanych z zapewnieniem wyższych cen rynkowych i ograniczeniem biurokracji dotykającej rolników;
23. jest przekonany, że liczne zasady współzależności zniechęcają producentów oraz że w miarę możliwości należy upraszczać te zasady; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji na rzecz upraszczania;
24. wyraża zaniepokojenie faktem, że projekty unijnego prawodawstwa (na przykład dotyczącego środków ochrony roślin) mogą mieć tragiczne skutki poprzez ograniczenie dostępnych dla rolników narzędzi maksymalizacji plonów i w efekcie mogą doprowadzić do drastycznego obniżenia wydajności gospodarstw UE; wzywa do przeprowadzenia szczegółowej oceny wpływu, zwłaszcza wpływu na bezpieczeństwo żywnościowe, wszystkich projektów aktów prawnych;
25. apeluje do Komisji o przeanalizowanie wpływu inicjatyw służących ograniczeniu zmian klimatycznych na sektor rolnictwa; rolnictwo musi wnieść swój wkład w zwalczanie zmian klimatu, ale musi również otrzymać instrumenty pozwalające mu, jako jednemu z najbardziej wrażliwych na konsekwencje zmian klimatu sektorów gospodarki, na stawienie im czoła, tak aby nie obniżały one produkcji gospodarstw UE i nie prowadziły do jej zastąpienia produktami z przywozu;

26. uważa, że powinno się dokonać przeglądu unijnych i innych międzynarodowych systemów monitorowania produkcji i rynku, aby zapewnić sprawniejszy mechanizm ostrzegawczy pozwalający na określenie tendencji w produkcji; uważa, że istnieje potrzeba stworzenia światowego systemu monitorowania i gromadzenia zapasów żywności oraz że Unia Europejska powinna objąć przewodnictwo w pracach nad tego rodzaju systemem; apeluje do Komisji Europejskiej o działanie wraz z jej światowymi partnerami oraz o przedstawienie wniosku w tej sprawie;
27. apeluje o stworzenie dostępu do skutecznych polis ubezpieczeniowych, chroniących przed ogromnymi wahaniami cen i dochodów, a także przed wpływem czynników pogodowych na produkcję;
28. zwraca się do Komisji o opracowanie skutecznego systemu kontroli rynku UE, który mógłby mierzyć ewolucję cen produktów rolnych i kosztów środków produkcji oraz dotyczące ich tendencje; podkreśla, że system ten powinien być przejrzysty i pozwalać na porównanie podobnych produktów w poszczególnych państwach;
29. uważa, że w ramach FAO należy powołać międzynarodowe obserwatorium cen produktów rolnych, czynników produkcji i żywności, tak by móc nadzorować te dane w skali światowej;
30. zwraca uwagę, że poprzez kolejne reformy WPR zniwelowano zakłócające handel elementy unijnej polityki rolnej, wpływające niekorzystnie na sytuację rolników w krajach rozwijających się, jednak że relacje handlowe pozostają nierówne i że należy podjąć starania na rzecz stworzenia bardziej sprawiedliwego systemu;
31. zwraca jednak uwagę, że reformy polityki UE służące spełnieniu wymogów WTO doprowadziły do zmiany wsparcia w ramach WPR i odejścia od płatności powiązanych z produkcją, zlikwidowania narzędzi zarządzania rynkiem oraz otwarcia rynków, przez co wyeliminowano zabezpieczenia chroniące konsumentów i producentów przed niestabilnością światowego rynku; wzywa, by strategie polityczne WPR obejmowały postanowienia dotyczące bezpieczeństwa żywnościowego oraz by porozumienia handlowe zobowiązywały partnerów tak samo jak postanowienia rynkowe nienarządzające światowego bezpieczeństwa żywnościowego; wzywa Komisję, aby w ramach negocjacji z WTO opowiedziała się za warunkowym dostępem do rynku, który zagwarantuje, że wysokie normy ekologiczne rolnictwa UE oraz prawo każdego państwa do bezpieczeństwa żywnościowego nie zostaną osłabione z powodu taniego importu;
32. zwraca uwagę, że Unia Europejska konsekwentnie realizuje zobowiązanie do zniesienia wszelkich refundacji wywozowych do 2013 r. oraz że w ramach oceny funkcjonowania WPR wprowadzane są kolejne reformy narzędzi wspierania rynku, zgodne z umowami zawartymi wewnątrz WTO;
33. jest zdania, że instrument finansowy szybkiego reagowania na rosnące ceny żywności w krajach rozwijających się to niezbędny pierwszy krok w kierunku zaspokojenia najpilniejszych potrzeb ludności najbardziej dotkniętej kryzysem żywnościowym; podkreśla jednak, że instrument ten jest jednorazowym środkiem, w ramach którego środki z działu 4 budżetu UE zostaną skierowane do małych gospodarstw w najbardziej

poszkodowanych krajach, za czym powinny jednak iść dalsze inwestycje; jest zdania, że Komisja powinna kontrolować sposób wydatkowania środków i zapewniać, że będą one zawsze trafiały tam, gdzie są najbardziej potrzebne, oraz regularnie składać Parlamentowi sprawozdania w tej sprawie; ponadto Parlament powinien móc stale nadzorować wykonanie w procedurze komitologii połączonej z kontrolą;

34. wzywa Komisję do wzmocnienia obecnych programów służących zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego w Europie i na całym świecie; wzywa do wzmocnienia programu tematycznego na rzecz bezpieczeństwa żywnościowego (na lata 2007–2010), na który jak dotąd przeznaczono 925 mln EUR na cały okres programowania; z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie przydziału w budżecie na program dystrybucji żywności dla osób najbardziej potrzebujących we Wspólnocie, przedstawiony przez Komisję w dniu 17 września 2008 r.; zwraca się do Komisji o przyjęcie ogólnej strategii dotyczącej kwestii bezpieczeństwa żywnościowego, która zapewniłaby spójność między wszystkimi wspólnotowymi strategiami politycznymi Unii;
35. wyraża zaniepokojenie z powodu obecnego światowego kryzysu finansowego, który może doprowadzić do zmniejszenia środków przeznaczanych na rolnictwo; wzywa Komisję Europejską do przeanalizowania skutków kryzysu finansowego dla rolnictwa oraz do rozważenia propozycji zapewnienia stabilności tego sektora, także w zakresie dostępu do pożyczek i gwarancji kredytowych;
36. wskazuje na badania, z których wynika, że konsumenci są w większości przypadków nieświadomi istotnych korzyści płynących z WPR w postaci bezpieczeństwa żywnościowego i umiarkowanych cen żywności¹; wzywa do przyjęcia polityki informowania obywateli oraz do odnowy zobowiązania do uproszczenia prowadzącego do większej wiedzy na temat instrumentów i korzyści płynących z WPR; proponuje, by wyjaśnić obywatelom, jakie koszty ponieśliby oni w przypadku braku wspólnej polityki rolnej;
37. uważa, że WPR powinna odgrywać znaczącą rolę w polityce Unii Europejskiej w zakresie spraw zagranicznych i rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem zewnętrznej polityki bezpieczeństwa żywnościowego; uważa, że poza zabezpieczaniem produkcji żywności Unii Europejskiej, WPR może przyczynić się do sprostania zwiększonemu zapotrzebowaniu na żywność na całym świecie;
38. zauważa, że konflikty zbrojne bardzo negatywnie odbijają się na produkcji żywności i na dostępie do niej; wyraża zaniepokojenie poważnymi konsekwencjami, jakie skłonność do konfliktów niesie dla bezpieczeństwa żywności, takimi jak: masowe migracje, wstrzymanie produkcji rolnej czy szkodliwe oddziaływanie na podstawowe infrastruktury;
39. uważa, że uniknięcie destrukcyjnej rywalizacji o skąpe zasoby żywności ma pierwszorzędne znaczenie; wzywa w związku z tym do skuteczniejszego koordynowania działań UE z organizacjami pozarządowymi, FAO i innymi międzynarodowymi agencjami na szczeblu technicznym, a z ONZ na szczeblu politycznym, w celu

---

¹ Badanie Agri Aware TNS/Mrbi przeprowadzone w Irlandii, sierpień 2008 r., „Hats off to the CAP”.

wspierania sprawiedliwego dostępu do światowych zasobów żywności oraz do zwiększenia produkcji żywności w kluczowych krajach rozwijających się, jednocześnie stale biorąc pod uwagę kryteria związane z różnorodnością biologiczną i trwałym rozwojem;

40. nalega, by Unia Europejska pomagała państwom narażonym na konflikty w rozwijaniu solidnej własnej polityki rolnej opartej na łatwym dostępie do surowców, dobrej edukacji i odpowiednim finansowaniu, a także niezawodnej infrastrukturze; uważa, że pomoc UE powinna być ukierunkowana na ulepszanie samowystarczalności w zakresie żywności krajów rozwijających się będących biorcami pomocy, co zwiększy regionalne bezpieczeństwo żywnościowe, jak i poprawi dostęp najuboższych warstw społeczeństwa do żywności;
41. zauważa, że niektóre rosnące w siłę gospodarki mogą rozważać wydzierżawienie szerokich połaci ziemi w uboższych częściach Afryki i Azji dla celów hodowli upraw, a następnie przetransportowania płodów rolnych z powrotem na własne rynki, aby zwiększyć swoje bezpieczeństwo żywnościowe; uważa, że Unia Europejska wraz z Organizacją ds. Wyżywienia i Rolnictwa powinny potraktować to zjawisko poważnie, jako zagrożenie dla bezpieczeństwa żywnościowego oraz wydajnej polityki rolnej w krajach przyjmujących;

Rolnictwo w krajach rozwijających się

42. podkreśla, że obecne wyzwania żywnościowe wymagają zwiększenia produkcji żywności, aby nadażyć za rosnącym popytem, przy jednoczesnej poprawie jakości, obniżeniu kosztów i zagwarantowaniu większej trwałości; uważa, że aby osiągnąć ten cel, konieczne jest przeformułowanie strategii polityki publicznej w celu ulepszenia metod produkcji, zarządzania rezerwami i uregulowania rynków międzynarodowych;
43. podkreśla potrzebę zwiększenia liczby działań średnio- i długoterminowych służących rozwojowi rolnictwa i produkcji żywności w krajach rozwijających się, zwłaszcza w Afryce, z uwzględnieniem zaleceń rady ekspertów Organizacji Narodów Zjednoczonych (IAASTD); jest zdania, że rozwój rolnictwa może stanowić punkt wyjścia dla szeroko rozumianego rozwoju gospodarczego kraju;
44. uważa, że Europejski Fundusz Rozwoju powinien w większym stopniu koncentrować się na rolnictwie, zwłaszcza na małych gospodarstwach rolnych oraz na dalszym przetwarzaniu produktów na miejscu, ponieważ znaczna większość ubogiej ludności świata zamieszkuje na obszarach wiejskich, które są wysoce uzależnione od produkcji rolnej; jest ponadto zdania, że należy podjąć starania w celu ustanowienia zasad handlu w rolnictwie gwarantujących dostawę we wszystkich krajach; uważa, że krajom rozwijającym się należy przyznać ułatwienia w handlu wspierające zwiększenie produkcji krajowej; wzywa Komisję do uwzględnienia powyższych uwag podczas negocjacji z WTO, a także podczas negocjacji umów o partnerstwie gospodarczym z krajami rozwijającymi się;
45. jest zdania, że jedną z poważniejszych przeszkód w zwiększeniu produkcji rolnej w krajach rozwijających się jest brak dostępu właścicieli małych gospodarstw do

pożyczek i mikrokredytów na inwestycje w ulepszony materiał siewny, nawozy i mechanizmy nawadniające; podkreśla ponadto kwestię gwarancji kredytowych, które w większości przypadków są dla nich niedostępne; wzywa Europejski Bank Inwestycyjny do przeanalizowania sposobów zapewnienia lokalnym producentom żywności w krajach rozwijających się programów obejmujących gwarancje kredytowe, aby zwiększyć dostęp do kredytów i mikrokredytów;

46. potwierdza swoje przekonanie, że potrzebne są zintegrowane na szczeblu regionalnym rynki rolne; wzywa Komisję do wspierania regionalnej współpracy i integracji; przypomina grupie krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) o sukcesie integracji rolnictwa w Europie oraz o stabilizacji, jaką zapewniła ona przez ponad 50 lat; zachęca w związku z tym regionalne wspólnoty gospodarcze państw AKP do wzmocnienia działań w sektorze rolnictwa i wzywa kraje rozwijające się do zmniejszenia barier w wymianie handlowej między nimi;
47. podkreśla ponadto fakt, że rolnictwo należy przekształcić z gospodarki produkującej na własne potrzeby w tworzącą nowe miejsca pracy gospodarkę rolną; uważa także, że w celu rozwoju prężnego sektora rolniczego szczególny nacisk należy położyć na środki wspierające młodych rolników w krajach rozwijających się; jest przekonany, że Unia Europejska powinna rozwijać współpracę i nasilić działania wspierające modernizację łańcuchów żywnościowych w krajach rozwijających się, aby zwiększyć ich wydajność; uważa ponadto, że Unia Europejska powinna wspierać inicjatywy, takie jak wspólny program nasienny, zapoczątkowany przez Unię Afrykańską oraz jej krajowych i regionalnych partnerów;
48. ocenia, że w ramach skutecznej polityki rozwoju tych krajów rozwijających się konieczne jest wyposażenie tych państw we wspólne krajowe lub regionalne strategie rozwoju rolnego wraz z konkretnymi środkami wsparcia dla producentów i produktów; jest zdania, że w tym kontekście niesiona przez UE pomoc na rzecz rozwoju nie będzie rozdrobiona, lecz objęta ramami krajowej lub regionalnej wspólnej strategii rozwoju rolnictwa podlegającej wspólnemu finansowaniu;
49. oczekuje, że zostanie stworzony stały fundusz na rzecz bezpieczeństwa żywnościowego wspierający najuboższą ludność świata w ramach działu 4 budżetu ogólnego Unii Europejskiej w uzupełnieniu do pozostałych instrumentów na rzecz rozwoju finansowanych przez Unię Europejską;
50. z zadowoleniem przyjmuje takie inicjatywy jak grupa zadaniowa wysokiego szczebla Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. światowego kryzysu żywnościowego i jest zdania, że Unia Europejska powinna skoordynować swoje działania z działalnością grupy zadaniowej; podkreśla znaczenie przyjęcia przez członków FAO dobrowolnych wytycznych dotyczących prawa do żywności; proponuje ponadto, aby w celu zapewnienia dostępu do żywności stworzony został światowy program zobowiązań w zakresie utrzymywania zapasów żywności, a także lepszy podstawowy system tworzenia zapasów w zakresie kluczowych czynników produkcji (białka, nawozów, materiału siewnego, pestycydów), najlepiej w oparciu o podmioty sektora prywatnego, w tym spółdzielnie rolnicze;

51. jest świadomy zobowiązań, jakie Unia Europejska ma wobec krajów rozwijających się, a także jej bieżących i przyszłych zobowiązań w ramach WTO; zwraca się o dopilnowanie, by unijne działania w ramach wsparcia ułatwiały realizację celów określonych w deklaracji rządów afrykańskich z Maputo z 2002 r.; wzywa państwa członkowskie do przestrzegania zobowiązań w zakresie realizacji milenijnych celów rozwoju ONZ, a w szczególności przekazania 0,7% produktu narodowego brutto na pomoc na rzecz rozwoju; jest jednak zdania, że ważniejsza jest jakość pomocy na rzecz rozwoju niż kwoty na nią wydawane;
52. wyraża ubolewanie z powodu zmniejszenia kwoty pomocy na rzecz rozwoju przekazywanej na potrzeby rolnictwa i rozwoju wsi, na które w 1980 r. przeznaczono 17% pomocy, a w 2006 r. jedynie 3%; apeluje do Komisji o skierowanie wkładu UE w ramach wsparcia finansowego i o jego monitorowanie w celu osiągnięcia wzrostu za pomocą rolnictwa oraz o dołożenie wszelkich starań, by rządy przeznaczały 10% krajowego budżetu na sektor rolnictwa, zgodnie z przyjętym zobowiązaniem (ustalając na przykład określone cele w ramach krajowej polityki rolnej poszczególnych państw);
53. ponownie stwierdza, że dla krajów należących do grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) rolnictwo jest sektorem, który w większym stopniu niż inne może przyczyniać się do wzrostu gospodarczego z korzyścią dla ubogiej ludności wiejskiej, tym samym stanowiąc konkretny wkład w osiągnięcie pierwszego Milenijnego Celu Rozwoju, jakim jest likwidacja skrajnego ubóstwa i głodu, a także podkreśla jak ważne jest zatem natychmiastowe działanie i promowanie większych inwestycji w rolnictwo i rozwój wsi;
54. podkreśla, że rozwój rolnictwa musi opierać się przede wszystkim na prawie do żywności i prawie do produkowania żywności, a także zapewniać wszystkim ludziom prawo do żywności bezpiecznej, pożywnej, dostosowanej do danej kultury i wytwarzanej z zastosowaniem uzasadnionych ekologicznie i trwałych metod w ramach samodzielnej struktury agrarnej;
55. wzywa Unię Europejską do uznania prawa krajów rozwijających się do suwerenności żywnościowej oraz do wspierania jej specjalnymi środkami, kierując się przy tym zasadą wykorzystywania i rozwoju w pierwszej kolejności dotychczasowej struktury i zasobów, np. materiału siewnego, nawozów, środków produkcji, oraz wspierania integracji regionalnej;
56. wzywa Unię Europejską do ponownego umieszczenia rolnictwa w centrum agendy rozwoju i priorytetowego traktowania programów rozwoju rolnictwa, w tym jasno sprecyzowanych i możliwych do zrealizowania celów w zakresie zmniejszenia ubóstwa, a w szczególności do popierania działań na rzecz małych gospodarstw rolnych i produkcji żywności na potrzeby rynków lokalnych z wykorzystaniem różnorodności biologicznej własnej produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem budowania potencjału właścicieli małych gospodarstw rolnych i kobiet;
57. wzywa Unię Europejską o połączenie sił z państwami członkowskimi, rządami państw AKP, organizacjami międzynarodowymi, bankami rozwoju regionalnego, prywatnymi fundacjami, organizacjami pozarządowymi i władzami lokalnymi w celu lepszego włączenia w programy regionalne nowych projektów i interwencji programowych na

rzecz walki z rosnącymi cenami żywności;

58. nalega na wprowadzenie środków podwyższających jakość szkoleń z myślą o umożliwieniu młodym ludziom zdobywania wyższego poziomu wykształcenia w dziedzinie rolnictwa, w tym również w zakresie przestrzegania wspólnotowych norm sanitarnych i fitosanitarnych, a także na tworzenie możliwości pracy dla dyplomowanych rolników w celu zmniejszenia ubóstwa i migracji z obszarów wiejskich do miast oraz w celu zapobieżenia migracji wykwalifikowanej kadry z krajów rozwijających się do krajów rozwiniętych;
59. zwraca uwagę na kodeks dobrego postępowania w zapobieganiu kryzysowi żywnościowemu z 2008 r., sporządzony przez Sieć na rzecz Przeciwdziałania Kryzysowi Żywnościowemu (FCPN), i nalega na wdrożenie lub uwzględnienie tych zasad we wspólnej polityce rolnej; ponadto popiera i nalega na zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz na wspieranie zwłaszcza kobiet, spółdzielni drobnych rolników i grup producentów rolnych w celu zagwarantowania bezpieczeństwa żywności i samowystarczalności żywnościowej;
60. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że w wielu przypadkach środki przeznaczone na wojsko i obronność są większe niż budżet na rolnictwo i żywność;
61. uważa, że właściciele drobnych gospodarstw stanowią podstawę rozwoju rolnictwa; podkreśla jedno z najpoważniejszych problemów, z jakimi borykają się rolnicy w krajach rozwijających się, takie jak dostęp do rynku, ziemi, szkoleń, finansowanie, środki produkcji i technologia; potwierdza znaczenie budowy infrastruktury wiejskiej i inwestycji w małe gospodarstwa oraz tradycyjne, dostosowane do miejscowych warunków, niskonakładowe metody produkcji;
62. mając na uwadze, że brak handlu artykułami spożywczymi jest ważnym czynnikiem w globalnej produkcji żywności zauważa, że według Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa światowa produkcja ryżu w 2007 r. zwiększyła się, a jednocześnie w tym samym roku zmniejszyła się jego wymiana handlowa;
63. uważa, że zwiększona i nieuregulowana liberalizacja handlu żywnością prowadziłyby do większej niestabilności cen; podkreśla, że najbardziej ucierpiałyby najbardziej wrażliwe, importujące żywność kraje rozwijające się; podkreśla też, że zasady handlu światowego nie mogą w żadnym wypadku podważać prawa państw czy regionów do wspierania własnego rolnictwa w celu zagwarantowania bezpieczeństwa żywnościowego ich mieszkańców;
64. jest zdania, że strategie otwarcia rynku dla produktów rolnych w ramach umów WTO i dwustronnych umów o wolnym handlu w dużym stopniu przyczyniły się do utraty bezpieczeństwa żywnościowego w wielu krajach rozwijających się oraz w kontekście obecnego światowego kryzysu dostaw żywności; wzywa w związku z tym Komisję do dokonania ponownego przeglądu swojej wolnorynkowej strategii dotyczącej handlu produktami rolnymi;

65. wzywa duże kraje eksportujące żywność (Brazylia, Argentyna, Tajlandia itd.) do funkcjonowania w roli niezawodnych dostawców podstawowych produktów spożywczych oraz do unikania ograniczeń eksportowych, które mogłyby mieć katastrofalne skutki, zwłaszcza dla biednych i importujących żywność krajów rozwijających się;
66. wyraża zaniepokojenie z powodu obecnego światowego kryzysu finansowego, który może doprowadzić do zmniejszenia środków przeznaczanych na publiczną pomoc na rzecz rozwoju; zwraca się do Komisji o przeanalizowanie wpływu kryzysu finansowego na sektor pomocy na rzecz rozwoju i o dalsze prace nad wnioskami mającymi na celu wsparcie rolnictwa w najbiedniejszych krajach;
67. zauważa, że światowy kryzys żywnościowy jest jednym z największych zagrożeń dla pokoju i bezpieczeństwa na świecie; w tym kontekście przyjmuje z zadowoleniem niedawne wysiłki Komisji mające na celu zbadanie sposobów rozwiązania kwestii światowego bezpieczeństwa żywnościowego; wzywa państwa członkowskie do wspierania takich inicjatyw na poziomie krajowym i lokalnym;

Badania i rozwój

68. potwierdza swoje zobowiązanie do inwestowania w technologię i innowacje w rolnictwie i produkcji rolnej;
69. podkreśla znaczenie badań naukowych finansowanych ze środków publicznych i służących bezpieczeństwu żywnościowemu, a nie jednostronnym interesom branżowym; wzywa do inwestowania nie tylko w badania poszczególnych nowych technologii, ale również kompleksowe systemy rolnicze, które służą długoterminowemu bezpieczeństwu żywnościowemu; podkreśla przy tym pionierską rolę, jaką w tej dziedzinie mogłaby odgrywać przykładowo technologiczna platforma UE na rzecz badania produkcji ekologicznej;
70. podkreśla znaczenie badań, a także przeniesienia wiedzy zdobytej dzięki badaniom do poziomu gospodarstw poprzez skuteczne wsparcie dla rozbudowy gospodarstwa, zwłaszcza w krajach rozwijających się; wzywa do zwiększenia badań i zdobywania wiedzy w dziedzinie rolnictwa;
71. wyraża zaniepokojenie naciskiem, jaki w Unii Europejskiej kładzie się na współzależność oraz jego możliwym negatywnym wpływem na badania i doradztwo w dziedzinie produkcji rolnej; podkreśla konieczność zapewnienia jednego i drugiego;
72. wzywa do przyspieszenia programu badań i rozwoju w dziedzinie zrównoważonego, dostosowanego do miejscowych warunków i energooszczędnego rolnictwa; zachęca państwa członkowskie do wsparcia badań służących zwiększeniu wydajności w zakresie ich zastosowań w rolnictwie; jest świadom zaniepokojenia wśród konsumentów UE;

Zrównoważone rolnictwo światowe

73. wyraża zaniepokojenie z powodu zmian w schematach pogodowych spowodowanych zmianami klimatycznymi, które zgodnie z prognozami mają wywoływać częstsze susze i powodzie, które będą mieć niekorzystny wpływ na wysokość zbiorów oraz na

przewidywalność światowej produkcji rolnej;

74. wyraża zaniepokojenie faktem, że wprowadzenie w życie w Unii Europejskiej aktów prawnych dotyczących dalszego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych może niekorzystnie wpływać na produkcję żywności UE, zwłaszcza na hodowlę zwierząt;
75. uznaje, że rolnictwo, które przyczynia się do powstawania znacznej części całkowitej emisji CO₂, wymaga większej wydajności energetycznej;
76. uważa, że rozszerzenie produkcji biopaliw i bioenergii może mieć pozytywny wpływ na sektor rolnictwa i przetwarzania żywności, który boryka się z problemem wysokich cen czynników produkcji, takich jak nawozy, środki ochrony roślin i olej napędowy oraz z kosztami transportu i przetwarzania;
77. uznaje, że sektor rolny jest źródłem utrzymania większości ludności w wielu państwach rozwijających się i w związku z tym zachęca te państwa do opracowania mechanizmu stabilnych i przejrzystych strategii polityki rolnej, który zagwarantuje długoterminowe planowanie i trwały rozwój;
78. zwraca się do Komisji o ściśle monitorowanie skutków zwiększenia produkcji bioenergii w Unii Europejskiej i w krajach trzecich w zakresie zmian w wykorzystaniu gruntów, cen podstawowych artykułów żywnościowych oraz dostępu do żywności;
79. ponownie stwierdza, że zachęty dla trwałych upraw na cele energetyczne nie powinny zagrażać produkcji żywności;
80. wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania badań naukowych i rozwoju w celu zapobiegania zmianom klimatycznym i przystosowywania się do nich, w tym, między innymi badań nad nowymi generacjami biopaliw, a w szczególności stosowaniem wydajnych upraw energetycznych, przyjaznych dla środowiska i możliwie najbardziej skutecznych nawozów, nowych technologii rolnych powodujących minimalne negatywne skutki dla wykorzystania gruntów, nad rozwojem nowych odmian roślin, które są odporne na zmiany klimatu i związane z nimi choroby, a także badań naukowych w dziedzinie sposobów wykorzystania odpadów w rolnictwie;
81. sądzi, że dalsze badania naukowe w dziedzinie rolnictwa są niezbędne w celu zwiększenia trwałej wydajności tego sektora oraz wzywa państwa członkowskie do pełnego wykorzystania możliwości, jakie oferuje w tym zakresie siódmy program ramowy w dziedzinie badań i rozwoju technologicznego, a także do przyjęcia środków, które wpłyną na poprawę produkcji rolnej w sposób trwały i skuteczny pod względem energetycznym.
82. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.

UZASADNIENIE

Bezpieczeństwo żywnościowe, czyli dostęp do wystarczających dostaw bezpiecznej i bogatej w składniki odżywcze żywności, jest obecnie kluczowym priorytetem politycznym zarówno na szczeblu unijnym, jak i światowym.

Jednak nawet przed wystąpieniem obecnych problemów związanych z kryzysem cen żywności ponad 860 milionów ludzi na całym świecie cierpiało z powodu chronicznego głodu i niedożywienia. Sytuację pogorszył bezprecedensowy i nieprzewidziany gwałtowny wzrost światowych cen podstawowych artykułów spożywczych w 2006 r., w wyniku którego chroniczny głód i ubóstwo stały się udziałem kolejnych 100 milionów ludzi.

Wzrost cen żywności nastąpił po kilku dziesięcioleciach spadku realnych cen żywności. Mimo że światowe ceny podstawowych artykułów spożywczych nieco spadły, eksperci przewidują, że ceny żywności pozostaną wyższe niż w latach poprzednich i że potrzebne są krótko-, średnio- i długoterminowe działania w celu zabezpieczenia światowej produkcji żywności oraz wsparcia osób najbardziej poszkodowanych w spełnieniu podstawowych potrzeb żywieniowych.

Od września 2006 r. do lutego 2008 r. światowe ceny podstawowych artykułów spożywczych wzrosły o 70% w przeliczeniu na dolary.

Ponadto światowe zapasy żywności znalazły się na krytycznie niskim poziomie. Po II wojnie światowej utrzymywano zapasy żywności wystarczające na rok, do 2003 r. ich poziom obniżył się do zabezpieczenia na 133 dni, a w 2008 r. – na 40 dni.

Mimo przewidywań ekspertów, zgodnie z którymi dotychczasowa tendencja obniżania się cen na światowym rynku rolnym – tzw. karuzela rolna – dobiegła końca, wahania cen na tym rynku będą najprawdopodobniej większe. Wahania cen prowadzić będą zaś do drastycznych zmian cen żywności i dochodowości rolnictwa, utrudniając starania o zapewnienie stabilnych dostaw żywności po umiarkowanych cenach.

Najważniejszym wyzwaniem dla polityków jest opracowanie polityki rolnej i żywnościowej, która odpowiadałaby na potrzeby coraz liczniejszej światowej populacji, która do 2050 r. ma według szacunków wzrosnąć o 40%, podobnie jak światowy popyt na żywność, który ma do tego czasu wzrosnąć dwukrotnie.

W odniesieniu do najpilniejszych zadań należy natomiast skupić się na złagodzeniu najgorszych skutków wpływu rosnących cen żywności na najuboższą ludność świata. Zaproponowane przez Komisję środki w wysokości 1 mld euro, przeznaczone na pomoc ubogim krajom rozwijającym się w zakupie nasion i nawozów, są częścią wspomnianych działań krótkoterminowych. Potrzeba jednak więcej działań średnio- i długoterminowych, aby zapewnić bezpieczeństwo żywnościowe, zwłaszcza w krajach rozwijających się. Będzie to wymagało przeniesienia uwagi na kwestię rozwoju rolnictwa, badań w tej dziedzinie oraz wsparcia na rozbudowę gospodarstw w tych krajach, z uwzględnieniem sposobów pobudzenia produkcji rolnej w regionach, w których produkcja ta jest prowadzona.

Istnieją także niezwykle istotne przesłanki polityczne do podjęcia działań, zważywszy, że w wielu krajach rozwijających się wyższe ceny żywności doprowadziły do zamieszek na tym tle i niepokojów o charakterze politycznym.

ONZ przewiduje, że obecna tendencja w zakresie cen żywności na kilka lat wstrzyma realizację milenijnych celów rozwoju, związanych ze zmniejszeniem o połowę liczby ludności cierpiącej z powodu głodu do 2015 r.

Ponadto istnieje niebezpieczeństwo, że światowy kryzys finansowy i bankowy może skłonić kraje rozwinięte do niedotrzymania zobowiązań w zakresie pomocy dla krajów rozwijających się. Zdaniem sprawozdawcy byłoby to godne ubolewania.

Budżety programów pomocy żywnościowej zostały wystawione na ciężką próbę przez wyższe ceny żywności, ponieważ zakup najpilniej potrzebnych dostaw żywności wymaga obecnie znacznie wyższego finansowania.

Skutki wyższych cen podstawowych artykułów spożywczych zostały spotęgowane przez działania krajów eksportujących żywność polegające na nałożeniu ceł wywozowych i ograniczeń dla wywozu żywności w ramach starań o rozwiązanie wewnętrznych problemów z bezpieczeństwem żywnościowym.

Warto także zauważyć, że kraje rozwijające się nie zdołają zapewnić bezpieczeństwa żywnościowego przy szybko rosnącej liczbie ludności poprzez produkcję krajową, dlatego też rosnące zapotrzebowanie krajów rozwijających się na przywóz żywności może zostać zaspokojone, wyłącznie gdy kraje uprzemysłowione będą produkować i wywozić więcej żywności.

Będzie to wymagało – trudnej do osiągnięcia – poprawy wydajności rolnictwa. Od czasu zielonej rewolucji w latach 60. i 70. odnotowywano ujemny wskaźnik wzrostu wydajności rolnictwa.

Wysokość podwyżki cen żywności oraz stosunku podaży i popytu na żywność, który był jej przyczyną, przekroczył wszelkie oczekiwania. Wskazuje to na potrzebę stworzenia ogólnoświatowego systemu informacji pozwalającego na monitorowanie produkcji, konsumpcji i poziomu zapasów oraz zapewniającego dokładne ostrzeżenia o spodziewanych drastycznych zmianach w poziomach zapasów.

UE, z 60% wkładem w łączną pomoc na rzecz rozwoju, jest największym darczyńcą pomocy na świecie. Ma ona zatem wyjątkowe możliwości kształtowania obecnej sytuacji kryzysowej poprzez większą spójność polityki w dziedzinie handlu, rolnictwa i rozwoju, a także poprzez przywództwo w ogólnoświatowych staraniach o zlikwidowanie przyczyn kryzysu bezpieczeństwa żywnościowego. W latach 80. na rolnictwo przeznaczano około 17% pomocy na rzecz rozwoju; w 2006 r. odsetek ten spadł do zaledwie 3%.

O unijnej polityce bezpieczeństwa żywnościowego mowa jest w art. 33 (39) traktatu rzymskiego, w którym określono wewnętrzne cele wspólnej polityki rolnej, którymi są:

- zwiększenie wydajności rolnictwa przez wspieranie postępu technicznego, racjonalny

rozwój produkcji rolnej, jak również optymalne wykorzystanie czynników produkcji, zwłaszcza siły roboczej;

- zapewnienie odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej;
- stabilizacja rynków;
- zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw;
- zapewnienie rozsądnych cen w dostawach dla konsumentów.

Sprawozdawczyni pragnie omówić rolę polityki rolnej w zapewnieniu obywatelom bezpieczeństwa żywnościowego, a zwłaszcza zakres, w jakim wspólna polityka rolna spełnia potrzeby w zakresie bezpieczeństwa żywności w UE, oraz jej wpływ na światową politykę w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego.

Sprawozdawczyni analizuje, w jaki sposób kolejne reformy WPR doprowadziły do przejścia od ilości do jakości produkcji oraz jakie ma to konsekwencje w kontekście nowych światowych problemów z bezpieczeństwem żywnościowym.

W ramach oceny funkcjonowania WPR uwzględniono nową sytuację, znosząc odłogowanie, przywracając ziemię do produkcji. Jednakże starania dotyczące złagodzenia ograniczeń na produkcję mleka w dążeniu do zniesienia systemu kwot nie są tak ambitne. W ocenie funkcjonowania nie uwzględniono w wystarczającym stopniu nowych uwarunkowań w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego, zaś ta nowa rzeczywistość polityczna powinna być szczegółowo uwzględniana we wszelkich przyszłych zmianach WPR po 2013 r. Należy położyć nacisk na zabezpieczenie unijnej bazy produkcji żywności oraz na zaspokojenie rosnącego popytu na żywność na całym świecie.

Wyzwanie związane ze zmianami klimatycznymi jest niwelowane poprzez zwrot ku rolnictwu w kwestii działań ograniczających skutki. Tymczasem działania zmierzające do zwiększenia światowej powierzchni upraw prowadzące do wylesienia istotnie przyczyniają się do powstawania zmian klimatycznych. Co więcej, światowa produkcja żywności poniesie konsekwencje zmian klimatycznych w dłuższej perspektywie.

W sprawozdaniu przeanalizowano także budzącą kontrowersję kwestię użytkowania gruntów oraz sprzecznych ze sobą celów politycznych. Czy nasza planeta jest w stanie zaspokoić potrzeby w zakresie rozwoju energii ze źródeł odnawialnych bez wpływu na światowe ceny żywności? Czy istnieje równowaga między produkcją żywności, paszy i paliwa? Najważniejszym czynnikiem zwiększonego popytu w UE na zboża i oleje roślinne jest bioenergia.

Unijne prawodawstwo w dziedzinie ochrony środowiska, zarówno obowiązujące, jak i planowane, wpływa na poziom produkcji rolnej, a zatem sprawozdawczyni wzywa do dokonywania oceny wszelkich nowych wniosków legislacyjnych dotyczących bezpieczeństwa żywnościowego.

W celu zniwelowania problemów w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego należy ponownie skoncentrować się na badaniach i rozwoju w dziedzinie rolnictwa. Badania powinny dotyczyć w szczególności skomplikowanych kwestii niedostatecznych zasobów naturalnych, w tym wody i gruntów, presji wywieranej na środowisko naturalne, zmian klimatycznych i kurczących się dostaw paliw kopalnych, od których rolnictwo jest

w ogromnej mierze uzależnione.

Przede wszystkim zaś sprawozdanie służy zwróceniu uwagi na zaniedbania względem rolnictwa w budżetach kolejnych programów pomocy na rzecz rozwoju, a także zawiera wezwanie do ponownego skoncentrowania się na polityce rolnej i na programach odpowiednich do potrzeb krajów rozwijających się.

Jednakże w UE istnieje również potrzeba zagwarantowania pewnych i rosnących inwestycji w badania i rozwój w dziedzinie rolnictwa, co pozwoliłoby temu sektorowi rozwiązać nowe problemy oraz poprawić wydajność.

Kluczową kwestią polityczną jest opracowanie polityki zapewniającej rolnikom zarówno w krajach rozwijających się, jak i rozwiniętych, uzyskanie godziwego dochodu z wyprodukowanej żywności. Ma to zasadnicze znaczenie dla zabezpieczenia produkcji żywności i jeżeli rynek nie jest w stanie tego zapewnić, należy to uczynić poprzez odpowiednią politykę.

Mimo że wzrost cen podstawowych artykułów spożywczych stanowi bodziec dla produkcji, towarzyszył mu w ostatnim czasie znaczny wzrost kosztów produkcji rolnej.

Jeśli spojrzymy w przyszłość, WPR ma zostać poddana kolejnej reformie po 2013 r. Działania w kierunku w pełni rozdzielonych płatności będą kontynuowane. Ponadto przegląd budżetu UE na 2009 r. pozwoli zbadać wszelkie wydatki i rachunki UE. Nie ulega wątpliwości, że budżet WPR zostanie poddany szczegółowej ocenie. W analizie tej należy uwzględnić kwestię bezpieczeństwa żywnościowego, a także konieczność opracowania polityki zwiększającej bezpieczeństwo żywnościowe.

Warto także zauważyć, że nieudane rozmowy w ramach WTO w pewnym momencie zostaną wznowione. Wówczas kwestia bezpieczeństwa żywnościowego będzie musiała zostać należycie uwzględniona, zważywszy, że rozmowy zakończyły się fiaskiem, ponieważ Indie i Chiny obawiały się wpływu rosnącego przywozu na ich ludność wiejską.

Porozumienie w ramach WTO ustanawiające zasady uczciwego handlu oraz uwzględniające troskę każdego kraju o wewnętrzne bezpieczeństwo żywnościowe, ma również do odegrania ważną rolę.

Włączenie bezpieczeństwa żywnościowego do przyszłego układu w ramach WTO może przyspieszyć osiągnięcie porozumienia.

Ogólnie rzecz ujmując, skutki wysokich cen żywności są niezwykle poważne dla niemal 1 miliarda ubogich, głodnych i niedożywionych ludzi. Może też jednak stanowić bodziec dla działań służących zmniejszeniu tego problemu, poczynając od wyraźniejszego skoncentrowania się na produkcji rolnej i wydajności.

6.11.2008

OPINIA KOMISJI ROZWOJU

dla Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

w sprawie wspólnej polityki rolnej i światowego bezpieczeństwa żywnościowego
(2008/2153(INI))

Sprawozdawca(*): Manolis Mavrommatis

(*) Procedura obejmująca zaangażowane komisje – art. 47 Regulaminu

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju zwraca się do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że, zgodnie z obecnymi szacunkami organizacji walczących z głodem na świecie, w krajach rozwijających się jedna osoba na pięć jest niedożywiona i cierpi z powodu ciągłego uczucia głodu, a każdego dnia na świecie ponad 30 tys. dzieci umiera z powodu głodu i ubóstwa,
  - B. mając na uwadze, że rolnictwo dostarcza zatrudnienia i utrzymania dla ponad 70% siły roboczej w krajach rozwijających się, a w wielu krajach afrykańskich dla ponad 80% siły roboczej, i że polityka rozwoju rolnictwa ma zatem zasadnicze znaczenie dla skutecznej walki z ubóstwem i głodem,
  - C. mając na uwadze, że w krajach rozwijających się kobiety wytwarzają między 60 a 80% żywności oraz są odpowiedzialne za połowę ogólnoświatowej produkcji żywności, a także z uwagi na niezmiernie ważną rolę kobiet w utrzymaniu rodziny i fakt, że dostęp kobiet do ziemi i środków produkcji jest zdecydowanie trudniejszy niż w przypadku mężczyzn oraz że w związku z tym kobiety muszą być odpowiednio promowane i wspierane,
1. ponownie stwierdza, że dla krajów należących do grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) rolnictwo jest sektorem, który w większym stopniu niż inne może

przyczyniać się do wzrostu gospodarczego z korzyścią dla ubogiej ludności wiejskiej, tym samym stanowiąc konkretny wkład w osiągnięcie pierwszego Milenijnego Celu Rozwoju, jakim jest likwidacja skrajnego ubóstwa i głodu, a także podkreśla jak ważne jest zatem natychmiastowe działanie i promowanie większych inwestycji w rolnictwo i rozwój wsi;

2. podkreśla, że rozwój rolnictwa musi opierać się przede wszystkim na prawie do żywności i prawie do produkowania żywności, a także zapewniać wszystkim ludziom prawo do żywności bezpiecznej, pożywnej, dostosowanej do danej kultury i wytwarzanej z zastosowaniem uzasadnionych ekologicznie i trwałych metod w ramach samodzielnej struktury agrarnej;
3. wzywa Unię Europejską do uznania prawa krajów rozwijających się do suwerenności żywnościowej oraz do wspierania jej specjalnymi środkami, kierując się przy tym zasadą wykorzystywania i rozwoju w pierwszej kolejności dotychczasowej struktury i zasobów, np. materiału siewnego, nawozów, środków produkcji, oraz wspierania integracji regionalnej;
4. wzywa Unię Europejską do ponownego umieszczenia rolnictwa w centrum agendy rozwoju i priorytetowego traktowania programów rozwoju rolnictwa, w tym jasno sprecyzowanych i możliwych do zrealizowania celów w zakresie zmniejszenia ubóstwa, a w szczególności do popierania działań na rzecz małych gospodarstw rolnych i produkcji żywności na potrzeby rynków lokalnych z wykorzystaniem różnorodności biologicznej własnej produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem budowania potencjału właścicieli małych gospodarstw rolnych i kobiet;
5. wzywa także rządy państw grupy AKP do uczynienia z sektora rolnictwa jednego z ich politycznych priorytetów, tak aby zrealizować powzięte w Deklaracji z Maputo z roku 2003 zobowiązanie do przeznaczania co najmniej 10% wydatków publicznych na rolnictwo; zwraca się do Komisji o zachęcenie ich do realizacji tego zamierzenia, szczególnie przy okazji śródkresowego przeglądu dziesiątego EFR;
6. zwraca się w szczególności o natychmiastowe przeznaczenie dodatkowych środków na niezwłoczną pomoc żywnościową i humanitarną dla krajów rozwijających się o najniższych przychodach i największych natychmiastowych potrzebach; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje pozytywną inicjatywę w postaci ustanowienia instrumentu umożliwiającego szybkie reagowanie na drastyczny wzrost cen żywności w krajach rozwijających się, wyposażonego w środki w wysokości 1 mld euro; domaga się jednak, aby powyższy instrument i krótkoterminowa pomoc żywnościowa stanowiły część szerszej, długofalowej polityki inwestowania w rolnictwo;
7. wzywa Unię Europejską o połączenie sił z państwami członkowskimi, rządami państw AKP, organizacjami międzynarodowymi, bankami rozwoju regionalnego, prywatnymi fundacjami, organizacjami pozarządowymi i władzami lokalnymi w celu lepszego włączenia w programy regionalne nowych projektów i interwencji programowych na rzecz walki z rosnącymi cenami żywności;
8. zachęca rządy państw AKP do promowania lepszej koordynacji i większego zaangażowania rządów, władz lokalnych oraz krajowych i regionalnych parlamentów

w proces podejmowania decyzji dotyczących polityki rolnej i bezpieczeństwa żywnościowego, a także ułatwiania aktywniejszego udziału społeczeństwa obywatelskiego i organizacji rolniczych;

9. nalega na wprowadzenie środków podwyższających jakość szkoleń z myślą o umożliwieniu młodym ludziom zdobywania wyższego poziomu wykształcenia w dziedzinie rolnictwa, w tym również w zakresie przestrzegania wspólnotowych norm sanitarnych i fitosanitarnych, a także na tworzenie możliwości pracy dla dyplomowanych rolników w celu zmniejszenia ubóstwa i migracji z obszarów wiejskich do miast oraz w celu zapobieżenia migracji wykwalifikowanej kadry z krajów rozwijających się do krajów rozwiniętych;
10. zwraca się do Rady i Komisji, aby w ścisłym porozumieniu z państwami AKP nadały priorytet kwestii wpływu dotacji wywozowych UE dla produktów rolnych na państwa AKP i stosownie do podjętych w tej materii zobowiązań opracowały konkretne i trwałe rozwiązania zapobiegające dumpingowi;
11. zwraca uwagę na kodeks dobrego postępowania w zapobieganiu kryzysowi żywnościowemu z 2008 r., sporządzony przez Sieć na rzecz Przeciwdziałania Kryzysowi Żywnościowemu (FCPN), i nalega na wdrożenie lub uwzględnienie tych zasad we wspólnej polityce rolnej; ponadto popiera i nalega na zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz na wspieranie zwłaszcza kobiet, spółdzielni drobnych rolników i grup producentów rolnych w celu zagwarantowania bezpieczeństwa żywności i samowystarczalności żywnościowej;
12. przypomina Radzie i Komisji, że paliwa pochodzenia rolniczego stanowią jedynie element częściowego i przejściowego rozwiązania problemu wpływu transportu na ocieplenie klimatu i wyczerpywanie się złóż ropy naftowej i w związku z tym zwraca się do Rady i Komisji o zapewnienie, że zezwolenia na produkcję paliw pochodzenia rolniczego na poziomie europejskim będą wydawane tylko pod warunkiem spełnienia ścisłych kryteriów trwałości i niekonkurowania z produktami żywnościowymi.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	5.11.2008
Wynik głosowania końcowego	+: 29 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Josep Borrell Fontelles, Danutė Budreikaitė, Marie-Arlette Carlotti, Corina Crețu, Nirj Deva, Alexandra Dobolyi, Beniamino Donnici, Fernando Fernández Martín, Juan Fraile Cantón, Alain Hutchinson, Romana Jordan Cizelj, Filip Kaczmarek, Glenys Kinnock, Maria Martens, Gay Mitchell, Toomas Savi, Pierre Schapira, Frithjof Schmidt, Jürgen Schröder, Feleknaš Uca, Johan Van Hecke, Anna Záborská, Jan Zahradil, Mauro Zani
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Miguel Angel Martínez Martínez, Manolis Mavrommatis, Csaba Őry, Renate Weber, Gabriele Zimmer

2.12.2008

OPINIA KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH

dla Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

w sprawie wspólnej polityki rolnej i światowego bezpieczeństwa żywnościowego
(2008/2153(INI))

Sprawozdawca: Bastiaan Belder

WSKAZÓWKI

Komisja Spraw Zagranicznych zwraca się do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. postrzega bezpieczeństwo żywnościowe jako podstawowy priorytet w skali światowej; uważa, że produkcja rolna jest podstawą bezpieczeństwa żywnościowego;
- 2.. uważa, że WPR stanowi ważny element światowej polityki w zakresie bezpieczeństwa żywności;
- 3.. uważa, że WPR powinna odgrywać znaczącą rolę w polityce UE w zakresie spraw zagranicznych i rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem zewnętrznej polityki bezpieczeństwa żywnościowego; uważa, że poza zabezpieczaniem unijnej produkcji żywności, WPR może przyczynić się do sprostania zwiększonemu zapotrzebowaniu na żywność na całym świecie;
4. zauważa, że konflikty zbrojne bardzo negatywnie odbijają się na produkcji żywności i na dostępie do niej; wyraża zaniepokojenie poważnymi konsekwencjami, jakie skłonność do konfliktów niesie dla bezpieczeństwa żywności, takimi jak: masowe migracje, wstrzymanie produkcji rolnej czy szkodliwe oddziaływanie na podstawowe infrastruktury;
5. uważa, że uniknięcie destrukcyjnej rywalizacji o skąpe zasoby żywności ma pierwszorzędne znaczenie; wzywa w związku z tym do skuteczniejszego koordynowania działań UE z organizacjami pozarządowymi, Organizacją ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) i innymi międzynarodowymi agencjami na szczeblu technicznym, a z ONZ na

szczeblu politycznym, w celu wspierania sprawiedliwego dostępu do światowych zasobów żywności oraz do zwiększenia produkcji żywności w kluczowych krajach rozwijających się, jednocześnie stale biorąc pod uwagę kryteria związane z różnorodnością biologiczną i trwałym rozwojem;

6. nalega, by UE pomagała państwom narażonym na konflikty w rozwijaniu solidnej własnej polityki rolnej opartej na łatwym dostępie do surowców, dobrej edukacji i odpowiednim finansowaniu, a także niezawodnej infrastrukturze; uważa, że pomoc UE powinna być ukierunkowana na ulepszanie samowystarczalności w zakresie żywności krajów rozwijających się będących biorcami pomocy, co zwiększy regionalne bezpieczeństwo żywnościowe, jak i poprawi dostęp najuboższych warstw społeczeństwa do żywności;
7. zauważa, że niektóre rosnące w siłę gospodarki mogą rozważać wydzierżawienie szerokich połaci ziemi w uboższych częściach Afryki i Azji dla celów hodowli upraw, a następnie przetransportowania płodów rolnych z powrotem na własne rynki, aby zwiększyć swoje bezpieczeństwo żywnościowe; uważa, że UE wraz z Organizacją ds. Wyżywienia i Rolnictwa powinny potraktować to zjawisko poważnie, jako zagrożenie dla bezpieczeństwa żywnościowego oraz wydajnej polityki rolnej w krajach przyjmujących;
8. uważa, że podnoszenie cen żywności i przyspieszony rozwój w dziedzinie biotechnologii nie mogą doprowadzić do mniej wrażliwego z ekologicznego punktu widzenia podejścia do wykorzystywania żywności modyfikowanej genetycznie.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	1.12.2008
Wynik głosowania końcowego	+: 25 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Christopher Beazley, Angelika Beer, Bastiaan Belder, Monika Beňová, André Brie, Marco Cappato, Véronique De Keyser, Giorgos Dimitrakopoulos, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Maria Eleni Koppa, Helmut Kuhne, Vytautas Landsbergis, Francisco José Millán Mon, Philippe Morillon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols i Germà, Vural Öger, Ria Oomen-Ruijten, Ioan Mircea Pașcu, Flaviu Călin Rus, István Szent-Iványi, Charles Tannock
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Laima Liucija Andrikienė, Tunne Kelam

13.11.2008

OPINIA KOMISJI HANDLU MIĘDZYNARODOWEGO

dla Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

w sprawie wspólnej polityki rolnej i światowego bezpieczeństwa żywnościowego
(2008/2153(INI))

Sprawozdawca: Béla Glattfelder

WSKAZÓWKI

Komisja Handlu Międzynarodowego zwraca się do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. uważa, że bezpieczeństwo żywnościowe w Europie i na świecie jest coraz bardziej zagrożone znaczną niestabilnością cen żywności, której wyrazem była niedawna znaczna podwyżka cen po 30 latach realnego obniżania się cen; podkreśla, że najbardziej cierpią na tym najbiedniejsze społeczeństwa, zarówno w krajach rozwijających się, jak i w krajach rozwiniętych;
2. sądzi, że wśród przyczyn niedawnego nagłego wzrostu cen można wymienić przede wszystkim strukturalny wzrost światowego popytu na produkty rolne – związany z wzrostem demograficznym, zmianą nawyków żywieniowych i intensyfikacją produkcji agropaliw – oraz niesprzyjająca koniunktura, wyrażająca się w słabych zbiorach i spekulacjach na rynkach światowych, co stanowi ogromny problem dla biedniejszych warstw społeczeństwa, zarówno w Europie, jak i – nawet bardziej – w biednych krajach na całym świecie; podkreśla w związku z tym, że kryzys ten nie będzie miał charakteru przejściowego i dlatego wymaga reakcji na szczeblu światowym i o długotrwałym zasięgu;
3. podkreśla, że działania na rzecz zaspokojenia podstawowych potrzeb społeczeństw, w szczególności w odniesieniu do żywności i wody, może często stanowić źródło konfliktów; zauważa, że wzrost światowej populacji, oceniany na dodatkowe 3 miliardy osób w roku 2050, zaostrzy te napięcia we wszystkich regionach świata; domaga się w związku z tym uwzględnienia tej kwestii geostrategicznej przy opracowywaniu przyszłej polityki rolnej;
4. podkreśla, że obecne wyzwania żywnościowe wymagają zwiększenia produkcji żywności, aby nadążyć za rosnącym popytem, przy jednoczesnej poprawie jakości, obniżeniu

kosztów i zagwarantowaniu większej trwałości; uważa, że aby osiągnąć ten cel, konieczne jest przeformułowanie strategii polityki publicznej w celu ulepszenia metod produkcji, zarządzania rezerwami i uregulowania rynków międzynarodowych;

5. mając na uwadze, że brak handlu artykułami spożywczymi jest ważnym czynnikiem w globalnej produkcji żywności zauważa, że według Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa światowa produkcja ryżu w 2007 r. zwiększyła się, a jednocześnie w tym samym roku zmniejszyła się jego wymiana handlowa;
6. uważa, że zwiększona i nieuregulowana liberalizacja handlu żywnością prowadziłyby do większej niestabilności cen; podkreśla, że najbardziej ucierpiałyby najbardziej wrażliwe, importujące żywność kraje rozwijające się; podkreśla też, że zasady handlu światowego nie mogą w żadnym wypadku przeciwstawiać się prawu państw czy regionów do wspierania własnego rolnictwa w celu zagwarantowania bezpieczeństwa żywnościowego ich mieszkańców;
7. jest zdania, że strategie otwarcia rynku dla produktów rolnych w ramach umów WTO i dwustronnych umów o wolnym handlu w dużym stopniu przyczyniły się do utraty bezpieczeństwa żywnościowego w wielu krajach rozwijających się oraz w kontekście obecnego światowego kryzysu dostaw żywności; wzywa w związku z tym Komisję do dokonania ponownego przeglądu swojej wolnorynkowej strategii dotyczącej handlu produktami rolnymi;
8. wzywa duże kraje eksportujące żywność (Brazylia, Argentyna, Tajlandia itd.) do funkcjonowania w roli niezawodnych dostawców podstawowych produktów spożywczych oraz do unikania ograniczeń eksportowych, które mogłyby mieć katastrofalne skutki, zwłaszcza dla biednych i importujących żywność krajów rozwijających się;
9. podkreśla, że UE musi uczestniczyć w dostosowaniu podaży żywności do popytu na nią w skali światowej i że osiągnięcie równowagi wymaga zaangażowania wszystkich sektorów rolnictwa; uważa też, że UE musi gwarantować bezpieczeństwo żywności poprzez zachowanie podstawowych zasad i celów wspólnej polityki rolnej (WPR), takich jak: rozsądne ceny gwarantujące dostępność dostaw, stabilizujące rynki, by zapewnić godny poziom życia oraz produktywność zwiększona dzięki postępowi technologicznemu i lepszym zbiorom, a także tworzenie siatek bezpieczeństwa umożliwiających reagowanie na kryzysy podobne do tych, które zagrażają obecnie;
10. ubolewa nad tym, że nowe środki zaproponowane przez Komisję w ramach przeglądu WPR nie uwzględniają w wystarczającym stopniu wniosków płynących z obecnego kryzysu żywnościowego;
11. zwraca się do Komisji o ukierunkowanie produkcji agropaliw w stronę technologii drugiej generacji, aby zapobiec spadkowi podaży żywności oraz dokonać przeglądu i dostosowania docelowych poziomów produkcji agropaliw w zależności od jasno określonych kryteriów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	5.11.2008
Wynik głosowania końcowego	+ : 27 - : 0 0 : 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Kader Arif, Daniel Caspary, Christofer Fjellner, Béla Glattfelder, Ignasi Guardans Cambó, Jacky Hénin, Caroline Lucas, Erika Mann, Helmuth Markov, David Martin, Vural Öger, Georgios Papastamkos, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Tokia Saïfi, Peter Šťastný, Gianluca Susta, Daniel Varela Suanzes-Carpegna, Iuliu Winkler, Corien Wortmann-Kool
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Bastiaan Belder, Ole Christensen, Albert Deß, Eugenijus Maldeikis, Javier Moreno Sánchez, Zbigniew Zaleski
Zastępca(y) (art. 178 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Sepp Kusstatscher, Michel Teychenné

3.12.2008

OPINIA KOMISJI PRZEMYSŁU, BADAŃ NAUKOWYCH I ENERGII

dla Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

w sprawie wspólnej polityki rolnej i światowego bezpieczeństwa żywnościowego
(2008/2153(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Silvia-Adriana Țicău

WSKAZÓWKI

Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii zwraca się do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla wagę całościowej analizy rosnących cen żywności z uwzględnieniem rosnących cen energii, gwałtowniejszych zjawisk pogodowych oraz większego popytu na energię w związku ze wzrostem liczby ludności na świecie oraz wzywa Komisję do głębszego zbadania możliwego związku między wysokimi cenami żywności i rosnącymi cenami energii, szczególnie paliwa;
2. zauważa, że światowy kryzys żywnościowy jest jednym z największych zagrożeń dla pokoju i bezpieczeństwa na świecie; w tym kontekście przyjmuje z zadowoleniem niedawne wysiłki Komisji mające na celu zbadanie sposobów rozwiązania kwestii światowego bezpieczeństwa żywnościowego; wzywa państwa członkowskie do wspierania takich inicjatyw na poziomie krajowym i lokalnym;
3. uznaje, że w sektorze rolnictwa, który przyczynia się do powstawania znacznej części całkowitej emisji CO₂, konieczna jest racjonalizacja zużycia energii;
4. uważa, że rozszerzenie produkcji biopaliw i bioenergii może mieć pozytywny wpływ na sektor rolnictwa i przetwarzania żywności, który boryka się z problemem wysokich cen czynników produkcji, takich jak nawozy, środki ochrony roślin i olej napędowy oraz z kosztami transportu i przetwarzania;
5. uznaje, że sektor rolny jest źródłem utrzymania większości ludności w wielu państwach rozwijających się i w związku z tym zachęca te państwa do opracowania mechanizmu

stabilnych i przejrzystych strategii polityki rolnej, który zagwarantuje długoterminowe planowanie i trwały rozwój;

6. zwraca się do Komisji o ściśle monitorowanie skutków zwiększenia produkcji bioenergii w Unii Europejskiej i w krajach trzecich w zakresie zmian w wykorzystaniu gruntów, cen podstawowych artykułów żywnościowych oraz dostępu do żywności;
7. ponownie stwierdza, że zachęty dla trwałych upraw na cele energetyczne nie powinny zagrażać produkcji żywności;
8. podkreśla, że konieczne jest osiągnięcie równowagi w zakresie kryteriów trwałego rozwoju stosowanych do biopaliw, która z jednej strony pozwoli na uniknięcie wszelkich negatywnych skutków zwiększenia produkcji bioenergetycznej dla bioróżnorodności, cen żywności i sposobów wykorzystania gruntów, a z drugiej strony nie będzie podważać perspektyw realizacji celów w dziedzinie energii odnawialnej określonych na 2020 r.;
9. wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania badań naukowych i rozwoju w celu zapobiegania zmianom klimatycznym i przystosowywania się do nich, w tym, między innymi badań nad nowymi generacjami biopaliw, a w szczególności stosowaniem wydajnych upraw energetycznych, przyjaznych dla środowiska i możliwie najbardziej skutecznych nawozów, nowych technologii rolnych powodujących minimalne negatywne skutki dla wykorzystania gruntów, nad rozwojem nowych odmian roślin, które są odporne na zmiany klimatu i związane z nimi choroby, a także badań naukowych w dziedzinie sposobów wykorzystania odpadów w rolnictwie;
10. sądzi, że dalsze badania naukowe w dziedzinie rolnictwa są niezbędne w celu zwiększenia trwałej wydajności tego sektora oraz wzywa państwa członkowskie do pełnego wykorzystania możliwości, jakie oferuje w tym zakresie siódmy program ramowy w dziedzinie badań i rozwoju technologicznego, a także do przyjęcia środków, które wpłyną na poprawę produkcji rolnej w sposób trwały i skuteczny pod względem energetycznym.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	2.12.2008
Wynik głosowania końcowego	+ : 39 - : 0 0 : 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Šarūnas Birutis, Jan Březina, Jerzy Buzek, Jorgo Chatzimarkakis, Giles Chichester, Dragoș Florin David, Den Dover, Nicole Fontaine, Adam Gierek, Norbert Glante, David Hammerstein, Erna Hennicot-Schoepges, Mary Honeyball, Ján Hudacký, Werner Langen, Anne Laperrouze, Pia Elda Locatelli, Eluned Morgan, Antonio Mussa, Angelika Niebler, Reino Paasilinna, Aldo Patriciello, Miloslav Ransdorf, Vladimír Remek, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Mechtild Rothe, Paul Rübig, Britta Thomsen, Patrizia Toia, Claude Turmes, Nikolaos Vakalis, Adina-Ioana Vălean
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Gabriele Albertini, Alexander Alvaro, Pierre Pribetich, John Purvis, Silvia-Adriana Țicău, Vladimir Urutchev

D(2008) 64227

Neil Parish
Przewodniczący
Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Przedmiot: **Projekt sprawozdania Komisji AGRI na temat wspólnej polityki rolnej i światowego bezpieczeństwa żywnościowego INI 2008/2153** (sprawozdawczyni Mairead McGuinness)

Szanowny Panie Przewodniczący,

Wspomniane powyżej sprawozdanie wywołało wielkie zainteresowanie w Komisji Budżetowej. Wiele kwestii budżetowych podjęto w niedawnym sprawozdaniu Komisji Rozwoju autorstwa Gaya Mitchella w sprawie funduszu na rzecz szybkiego reagowania na gwałtowny wzrost cen żywności w krajach rozwijających się, a niedawne posiedzenie pojednawcze w sprawie budżetu w dniu 21 listopada przyniosło przełom w sprawie funduszu żywnościowego. Dlatego zamiast formalnej opinii przekazujemy swoje uwagi na piśmie.

W pełni popieramy ustalenia przedstawione w projekcie sprawozdania M. McGuinness, w szczególności zniesienie wszelkich refundacji wywozowych do 2013 r. i kontynuację reformy zgodnie z uzgodnieniami WTO. Chciałbym jedynie przywołać powiązane z tą kwestią niektóre główne aspekty budżetowe.

1. Parlament Europejski i Rada zgodziły się finansować instrument szybkiego reagowania na gwałtowny wzrost cen żywności w krajach rozwijających się (**fundusz żywnościowy**) przez okres 3 lat w ramach działu 4 (UE jako partner globalny) wieloletnich ram finansowych w kwocie 1 miliarda EUR, przy czym kwota ta będzie podzielona w poszczególnych latach w następujący sposób: 262 miliony EUR w 2008 r., 568 milionów EUR w 2009 r. i 170 milionów EUR w 2010 r., głównie poprzez przesunięcie środków z instrumentu na rzecz stabilności, instrumentu elastyczności oraz rezerwy na pomoc nadzwyczajną. W tym celu w 2008 r. do budżetu rezerwy na pomoc nadzwyczajną włączona zostanie dodatkowa kwota 240 milionów EUR w postaci zobowiązań i dodana zostanie linia budżetowa na fundusz żywnościowy. W 2009 r. do budżetu na fundusz żywnościowy włączona zostanie kwota 490 milionów EUR w postaci zobowiązań oraz 450 milionów EUR w postaci płatności. Oczekuje się następującego harmonogramu płatności na rzecz funduszu żywnościowego: 450 milionów EUR w 2009 r., 350 milionów EUR w 2010 r., 200 milionów EUR w 2011 r. i w kolejnych latach w zależności od zatwierdzenia przez władzę budżetową w ramach każdej rocznej procedury budżetowej.

2. Jednocześnie zwrócono się do Komisji o zagwarantowanie zgodności i komplementarności funduszu żywnościowego z **Europejskim Funduszem Rozwoju**.

3. Zgodność powinna również towarzyszyć wkładom UE do **Światowego Programu Żywnościowego** oraz innych programów ONZ na rzecz rolnictwa i bezpieczeństwa żywności. We wspólnym oświadczeniu uzgodnionym podczas posiedzenia pojednawczego podkreślono znaczenie sprawienia, żeby pomoc wspólnotowa ogólnie była lepiej **widoczna**.

4. W odniesieniu do ust. 28 sprawozdania M. McGuinness przypominam, że w opinii Komisji Budżetowej dla Komisji Rozwoju z dnia 24 września 2008 r. głosowano nad poprawką dotyczącą znaczenia ułatwienia uzyskiwania mikrokredytów przez drobnych producentów rolnych w krajach rozwijających się, które ucierpiały wskutek kryzysu. Instrument mikrokredytów należy rozwinąć przez analogię do istniejących instrumentów (instrumentu finansowania współpracy na rzecz rozwoju) oraz do Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR) i powinien mieć on na celu zwiększenie produkcji.

Z wyrazami szacunku,

R. Böge

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	8.12.2008
Wynik głosowania końcowego	+: 17 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Luis Manuel Capoulas Santos, Joseph Daul, Carmen Fraga Estévez, Elisabeth Jeggle, Heinz Kindermann, Stéphane Le Foll, Véronique Mathieu, Rosa Miguélez Ramos, Neil Parish, Agnes Schierhuber, Czesław Adam Siekierski, Alyn Smith
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Milan Horáček, Astrid Lulling, Jan Mulder, Maria Petre, Kyösti Virrankoski